

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАЦКАЛО

Методологія науково-освітніх досліджень у соціальній сфері

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	23 "Соціальна робота"
Спеціальність	232 "Соціальне забезпечення"
Освітній рівень	другий (магістерський) рівень
Освітня програма	Управління соціальними проектами

Статус дисципліни

обов'язкова

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Завідувач кафедри
соціальної економіки

Галина НАЗАРОВА

Харків

2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *соціальної екон*

Протокол № 1 від 07.09.2022 р.

Розробник:

Ачкасова Оксана Вікторівна, к.е.н., доц. кафедри соціальної економіки.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Докорінні перетворення в останні десятиліття в економіці та політиці України зумовили значне зростання кількості соціальних проблем як на рівні окремої особистості, соціальної групи, так і суспільства в цілому. Необхідність розв'язання означених проблем активізувала розвиток наук та професій, що покликані забезпечити соціальний захист різних верств населення, поступово зростала значущість підготовки молодих, перспективних наукових кадрів для суспільства. Високі вимоги до якості підготовки майбутнього працівника соціальної сфери стали однією з причин акцентуації уваги на наукову складову у підготовці молодого фахівця, коли його участь у творчій науково-дослідній роботі є вимогою часу, професійним обов'язком. Сучасні фахівці, що зорієнтовані після закінчення закладу вищої освіти на роботу у соціальній сфері, не можуть обійтися без теоретичних знань щодо організації та проведення наукових досліджень у соціальній сфері, без практичних вмінь планувати, організовувати дослідницьку діяльність, обробляти її результати, підводити підсумки і робити висновки.

Навчальна дисципліна "Методологія науково-освітніх досліджень у соціальній сфері" належить до базових навчальних дисциплін професійного циклу.

Мета навчальної дисципліни: формування системи теоретичних знань та інноваційного мислення, оволодіння інструментарієм творчого підходу до вирішення задач у соціальній сфері, а також застосування на практиці методики та техніки дослідницької роботи, необхідної для вирішення задач соціально-економічного характеру.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1М
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	Залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Соціальна економіка та політика	Консультаційний проєкт
Соціальний захист та соціальне страхування	Переддипломна практика
Менеджмент у соціальній сфері	Дипломна робота

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання	
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	РН1. Використовувати сучасні теорії, методологію і методи соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних та прикладних досліджень у сфері соціального захисту.	
ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.		
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.		
СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення.		
СК3. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціального забезпечення.		
СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.		
СК5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.		
СК10. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.		
СК12. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.		
СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.		
СК14. Здатність застосовувати сучасні методи оцінювання соціальних ризиків та оперувати методикою їх нейтралізації в умовах соціальних трансформацій і загроз.		
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.		РН2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань щодо соціального забезпечення, формулювати висновки та рекомендації щодо його впровадження.
ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.		
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.		
СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення.		
СК3. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціального забезпечення.		
СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.		
СК5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.		
СК10. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.		
СК12. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.		
СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.		
СК14. Здатність застосовувати сучасні методи оцінювання соціальних ризиків та оперувати методикою їх нейтралізації в умовах соціальних трансформацій і загроз.		
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	РН5. Проектувати теоретичну модель роботи з об'єктами соціального забезпечення в	
ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.		
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.		
СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення.		

СК3. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціального забезпечення.	рамках соціальних служб, організацій, установ.	
СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.		
СК5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.		
СК10. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.		
СК12. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.		
СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій.		
СК14. Здатність застосовувати сучасні методи оцінювання соціальних ризиків та оперувати методикою їх нейтралізації в умовах соціальних трансформацій і загроз.		
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	РН9. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної допомоги.	
ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.		
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.		
СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення.		
СК3. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціального забезпечення.		
СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.		
СК5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.		
СК10. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.		
СК12. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.		
СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій.		
СК14. Здатність застосовувати сучасні методи оцінювання соціальних ризиків та оперувати методикою їх нейтралізації в умовах соціальних трансформацій і загроз.		
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.		РН10. Пояснювати та надавати обґрунтовані відповіді населенню щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.
ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.		
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.		
СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення.		
СК3. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціального забезпечення.		
СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.		
СК5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.		
СК10. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.		
СК12. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.		

СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.	
СК14. Здатність застосовувати сучасні методи оцінювання соціальних ризиків та оперувати методикою їх нейтралізації в умовах соціальних трансформацій і загроз.	
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Р18. Розробляти та апробувати соціальні проекти і технології.
ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.	
СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення.	
СК3. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціального забезпечення.	
СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.	
СК5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.	
СК10. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.	
СК12. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.	
СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.	
СК14. Здатність застосовувати сучасні методи оцінювання соціальних ризиків та оперувати методикою їх нейтралізації в умовах соціальних трансформацій і загроз.	
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Р19. Вміти застосовувати теоретичний та методичний інструментарій для складання соціальної звітності у контексті підвищення корпоративної соціальної відповідальності
ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.	
СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення.	
СК3. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціального забезпечення.	
СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.	
СК5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.	
СК10. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.	
СК12. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.	
СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.	
СК14. Здатність застосовувати сучасні методи оцінювання соціальних ризиків та оперувати методикою їх нейтралізації в умовах соціальних трансформацій і загроз.	
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Р20. Вміти оцінювати соціальні ризики за допомогою відповідних
ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.	
СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і	

прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення.	методик та демонструвати набуті теоретичні знання щодо їх нейтралізації.
СК3. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціального забезпечення.	
СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.	
СК5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.	
СК10. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями працівника соціальної сфери.	
СК12. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.	
СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій.	
СК14. Здатність застосовувати сучасні методи оцінювання соціальних ризиків та оперувати методикою їх нейтралізації в умовах соціальних трансформацій і загроз.	

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукової діяльності

Тема 1. Основні поняття про науку та наукове мислення

1.1. Наукове мислення та його витоки. Витоки наукового способу мислення і наукової діяльності. Наукове мислення. Абстрактне мислення. Рівні абстракції в науці.

1.2. Поняття науки. Основні функції науки. Мета науки. Основні функції науки пояснююча і прогноуюча.

1.3. Наука і знання. Наука як інструмент для виробництва знань. Знання та інформація. Базові характеристики знання.

1.4. Класифікація наук. Класифікація наук. Класифікація соціальних наук. Наука як вид економічної діяльності. Фундаментальні науки. Галузеві науки. Природні та суспільні науки.

1.5. Етапи становлення науки. Донауковий період. Рівні та етапи становлення науки

1.6. Циклічний розвиток науки. Основні цикли розвитку науки: нормальна наука, криза, революція. Парадигми.

Тема 2. Основні категорії науки

2.1. Наука як система знань. Факт, гіпотеза, теорія, концепція. Основні елементи науки. Взаємозв'язок між елементами науки.

2.2. Наукова гіпотеза: види, функції, етапи розвитку. Сутність та приклади гіпотези. Етапи розроблення гіпотези. Групи та види гіпотез.

2.3. Методологія, метод, методика. Сутність та зміст методології науки. Види методів дослідження. Відмінність між методикою та методологією.

Тема 3. Наукове дослідження. Технологія дослідницької роботи

3.1. Поняття наукового дослідження. Наукове дослідження. Фундаментальне дослідження. Прикладне дослідження. Емпіричне дослідження. Теоретичне дослідження. Дослідження в соціальній сфері.

3.2. Формулювання теми, проблеми та мети наукового дослідження. Етапи наукового дослідження. Тема дослідження. Прикладна проблема. Наукова проблема. Об'єкт та предмет дослідження. Мета дослідження.

3.3. Формування гіпотези, методики та робочого плану дослідження. Структурна модель предметної області. Робочий план наукового дослідження.

Тема 4. Науковий результат

4.1. *Результати наукового дослідження: види та вимоги.* Науковий результат. Достовірність та корисність наукового результату. Форми і документальне підтвердження впровадження наукових результатів.

4.2. *Новизна наукових результатів та її різновиди.* Новизна. Рівні новизни наукового результату.

Тема 5. Методологія та методи наукового дослідження у соціальній сфері

5.1. *Загальнонаукові методи дослідження.* Від здогаду до істини. Аналіз, синтез, класифікація, дедукція, індукція, аналогія, абстрагування, моделювання.

5.2. *Методологічні принципи та підходи.* Методологічні принципи. Хронологічний підхід, термінологічний підхід, системний підхід, праксеологічний підхід, рефлексивно-інноваційний підхід, інформаційний підхід, культурологічний підхід, соціокультурологічний підхід.

5.3. *Методи емпіричного та теоретичного дослідження у соціальній сфері.* Методи теоретичного дослідження. Герменевтичні методи дослідження у соціальній сфері. Методи емпіричного дослідження. Тестування, психолого-педагогічне тестування, бесіда.

5.4. *Методика роботи з поняттями.* Поняття. Суттєві ознаки предмету. Зміст та обсяг поняття. Родове поняття. Видове поняття. Узагальнення та обмеження понять. Правила формування понять. Визначення. Класифікація. Вимоги до класифікацій. Правила формування класифікацій.

Змістовий модуль 2. Основні аспекти наукової діяльності у соціальній сфері

Тема 6. Організація наукової діяльності та наукових досліджень

6.1. *Поняття наукової діяльності, її види.* Сутність та види наукової діяльності.

6.2. *Форми організації науково-дослідної діяльності.* Наукова діяльність. Науково-технічна діяльність, науково-педагогічна діяльність, науково-організаційна діяльність. Академія наук України. Галузеві науково-дослідні установи України.

6.3. *Шлях становлення та розвитку професіонала у науковій діяльності.* Вчений, науковий працівник. Наукові ступені, вчені звання, наукові посади. Вступ та навчання в аспірантурі, докторантурі.

6.4. *Форми фінансування науково-дослідницької діяльності. Гранти.* Державні науково-дослідні роботи, госпдоговірні НДР, грантове фінансування НДР, заявка на грант.

Тема 7. Технологія роботи з науковою інформацією

7.1. *Етапи роботи з літературою в процесі наукового дослідження.* Спільне і різне в науковому й інформаційному пошуку. Інформаційний пошук. Методика і техніка пошуку інформації. Бібліографія, анотація, реферативний журнал, картотека, конспект, науковий огляд, цитування. Реалізація результатів дослідження.

7.2. *Наукова обробка інформації.* Методика вивчення й обробки літературних джерел. Вивчення практики і досвіду інших досліджень. Первинна обробка й систематизація матеріалу. Наукова обробка інформації. Виписка, конспект, науковий огляд.

7.3. *Форми та методи представлення наукової інформації.* Презентація результатів досліджень. Науково-технічний звіт, монографія, дисертація, стаття, тези доповіді. Структурування наукової статті.

Тема 8. Організація та проведення досліджень у соціальній сфері

8.1. *Аналіз показників, що характеризують соціальну сферу на макро- та мезо- рівнях.* Аналіз показників демографічного стану, зайнятості та безробіття населення. Аналіз доходів та витрат населення. Аналіз соціального захисту та соціального забезпечення населення. Аналіз рівня життя та заробітної плати населення. Аналіз пенсійного забезпечення населення.

Показники рівня освіти населення. Аналіз стану охорони здоров'я населення. Аналіз структури сімей та домогосподарств.

8.2. *Організація та проведення соціологічного дослідження.*

8.2.1. *Програма соціологічного дослідження. Соціологічне дослідження.* Структура дослідницької програми у соціальній сфері. Методологічна частина, процедурна частина. Ключові елементи етапу випробування основних процедур дослідження.

8.2.2. *Методи соціологічного дослідження.* Методи соціологічного дослідження. Аналіз документів, анкетне опитування, соціологічне інтерв'ю, соціометричне опитування, фокусоване групове інтерв'ю соціологічне спостереження, соціологічний експеримент.

Тема 9. Побудова аргументації в науковому дослідженні

9.1. *Аргументації в науковому дослідженні.* Способи аргументації в науковій дискусії. Побудова аргументації. Аргумент, факт, тезис. Ствердження, доводи. Визначення альтернатив та відповідь на них. Основа аргументації.

9.2. *Повідомлення фактів.* Візуальне повідомлення фактів. Побудова таблиць. Створення малюнків, графіків, діаграм.

Методи навчання та викладання

Серед методів навчання, спрямованих на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти використовуються: доповіді (Теми 1,2,6,9), презентації (Тема 9), робота в малих групах (Теми 4,7) індивідуальна дослідницька робота (Теми 3,9).

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни "Методологія науково-освітніх досліджень у соціальній сфері" здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання.

Оцінювання здійснюється за такими видами контролю:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму. Колоквиум проводиться 2 рази за семестр та включає теоретичні та практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля. Максимальна оцінка за кожен з колоквиумів 10 балів. Максимальна кількість балів за обидва колоквиуми – 20. Перший колоквиум включає теми 1 – 5 а другий колоквиум – теми 6 – 9. Це тестова контрольна робота, яка виконується в ПНС і містить 30 питань закритого типу.

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі заліку. Залік виставляється за сумою балів набраних за результатами поточного та модульного контролю. Загальна кількість балів за результатами всіх видів контролю максимальна для отримання заліку за дисципліною – 100, мінімальна – 60. Студент не допускається до складання заліку, якщо кількість балів, одержаних за змістовні модулі впродовж семестру в сумі не перевищуватиме 59 балів, а також якщо студент немає жодної оцінки з поточного модульного контролю.

Поточний контроль включає оцінювання роботи студентів під час:

практичних занять:

доповіді, які мають розкривати обрану тему та містити обґрунтовані висновки й умовиводи (5 балів за кожну доповідь). Загальна кількість балів – 15 балів.

практичні завдання (5 балів за кожне заняття) за умови виконання студентом практичних завдань, участі студентів в обговореннях, дискусіях. Загальна кількість балів – 15.

соціологічне дослідження, яке проводиться шляхом анкетування. Максимальна оцінка 6 балів.

поточна контрольна робота, максимально оцінюється в 6 балів. Це тестова контрольна робота, яка виконується в ПНС і містить 16 тестів закритої форми (в сумі 8 балів);

колоквіум. Протягом семестру студенти пишуть 2 колоквіуми. Перший колоквіум включає теми 1 – 5, а другий колоквіум – теми 6 – 9. Це тестова контрольна робота, яка виконується в ПНС і містить 30 питань закритого типу. Максимальна оцінка за кожен з колоквіумів 10 балів. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми – 20.

самостійної роботи:

індивідуальна дослідницька робота, за результатами якої студенти пишуть наукову статтю та розробляють до неї текст доповіді, що супроводжується графічним матеріалом – презентацією. Стаття повинна бути написана відповідно до вимог, що висуваються до даної категорії публікацій у наукових виданнях. Презентація має бути виконана в середовищі PowerPoint або Canva. Максимальна оцінка за індивідуальну дослідницьку роботу 28 бали: побудова структури наукового дослідження – 10 балів, наукова стаття – 10 балів, доповідь з презентацією – 8 балів.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується як сума балів набраних за результатами поточного та модульного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано".

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
1	2		3	4
Тема 1. Основні поняття про науку та наукове мислення	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Міні-лекції за питаннями: 1.1. Наукове мислення та його витoki. 1.2. Поняття науки. Основні функції науки. 1.3. Наука і знання. 1.4. Класифікація наук. 1.5. Етапи становлення науки. 1.6. Циклічний розвиток науки.	–	–
	Практичне заняття	Робота в малих групах. Обговорення відомих у світі наукових результатів з метою виділення загальних завдань цих наукових досліджень	Доповіді	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Вивчення матеріалу щодо еволюції наукових парадигм.	–	–	
<i>Аудиторна робота</i>				

	Лекція	Лекція за питаннями: 2.1. Наука як система знань. Факт, гіпотеза, теорія, концепція. 2.2. Наукова гіпотеза: види, функції, етапи розвитку. 2.3. Методологія, метод, методика	–	–
	Практичне заняття	Доповіді за темою лекції. Робота в малих групах. Відповідно до обраної теми дослідження студенти працюють над формуванням та обґрунтуванням робочих гіпотез	Доповіді	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підготовка доповідей за темами лекції.	–	–
Тема 3. Наукове дослідження. Технологія дослідницької роботи	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 3.1. Поняття наукового дослідження. 3.2. Формулювання теми, проблеми та мети наукового дослідження. 3.3. Формування гіпотези, методики та робочого плану дослідження	–	–
	Практичне заняття	Робота в малих групах. Студенти аналізують фрагменти авторефератів, обговорюючи способи формулювання теми, мети і завдань наукового дослідження. Написання поточної контрольної роботи.	Поточна контрольна робота	8
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Робота над індивідуальним дослідницьким завданням: формулювання теми, мети, завдань, об'єкта і предметам дослідження. Побудова структури наукового дослідження	Індивідуальна дослідницька робота	10
Тема 4. Науковий результат	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 4.1. Результати наукового дослідження: види та вимоги. 4.2. Новизна наукових результатів та її різновиди	–	–
	Практичне заняття	Робота в малих групах щодо аналізу наукової новизни з авторефератів, представлення визначень, класифікацій понять тощо.	Практичне завдання	5

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 4. Науковий результат	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу.	–	–
Тема 5. Методологія та методи наукового дослідження у соціальній	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 5.1. Загальнонаукові методи дослідження. 5.2. Методологічні принципи та підходи.	–	–
	Лекція	Лекція за питаннями: 5.3. Методи емпіричного та теоретичного дослідження у соціальній сфері. 5.4. Методика роботи з поняттями.	–	–
	Практичне заняття	Виконання практичних завдань щодо застосування методу аналогії у наукових дослідженнях, методу узагальнення для виведення економічного поняття. Написання колоквіуму	Практичне завдання	5
			Колоквіум	10
<i>Самостійна робота</i>				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підготовка до колоквиуму	-	-
Тема 6. Організація наукової діяльності та наукових досліджень	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 6.1. Поняття наукової діяльності, її види. 6.2. Форми організації науково-дослідної діяльності. 6.3. Шлях становлення та розвитку професіонала у науковій діяльності. 6.4. Форми фінансування науково-дослідницької діяльності. Гранти	-	-
	Практичне заняття	Доповіді за темами лекції. Робота в малих групах з формування заявки на одержання гранту для фінансування наукового дослідження	Доповіді	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підготовка доповідей за темами лекції. Виконання домашнього завдання з розроблення заходів та напрямків пошуку джерел фінансування наукових досліджень	-	-
Тема 7. Технологія роботи з науковою інформацією	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 7.1. Етапи роботи з літературою в процесі наукового дослідження. 7.2. Наукова обробка інформації. 7.3. Форми та методи представлення наукової інформації.	-	-
	Практичне заняття	Доповіді за темами лекції. Робота в малих групах щодо аналізу наукових статей та виявлення в них структурних елементів. Відпрацювання навиків аналізу наукової літератури	Практичне завдання	5
			Поточна контрольна робота	8
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підготовка доповідей за темами лекції. Підготовка до поточної контрольної роботи. Виконання домашнього завдання щодо розгорнутого аналізу будь-якої наукової статті з репозитарію ХНЕУ на тему, близьку до індивідуального дослідницького завдання	-	-
Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 8. Організація та проведення досліджень у соціальній сфері	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Міні-лекції за питаннями: 8.1. Аналіз показників, що характеризують соціальну сферу на макро- та мезо- рівнях. 8.2.1. Програма соціологічного дослідження. Соціологічне дослідження. 8.2.2. Методи соціологічного дослідження	-	-
	Практичне заняття	Студенти проводять соціологічне дослідження на тему «Соціальний портрет студента ЗВО» шляхом анкетування. В дискусійній формі узагальнюють результати анкетування	Соціологічне дослідження	6
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу.	-	-
Т е м	<i>Аудиторна робота</i>			

Лекція	Лекція за питаннями: 9.1. Аргументації в науковому дослідженні. 9.2. Повідомлення фактів.	–	–
Практичне заняття	Студенти доповідають щодо результатів виконання індивідуального дослідницького завдання та демонструють свої презентації	Колоквіум	10
<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Робота над науковою статтею, презентацію, що відображає результати виконання індивідуального дослідницького завдання. Підготовка до колоквіуму 2	Індивідуальна дослідницька робота	10
		Презентація, доповідь	8

Рекомендована література

Основна

1. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання / О. В. Галян. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 26 с.
2. Данильян О.Г. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. – 368 с.
3. Ладанюк А.П. Методологія наукових досліджень : навч. посіб / А. П. Ладанюк, Л. О. Власенко, В. Д. Кишенько. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. – 352 с.
4. Медвідь В. Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. / В. Ю. Медвідь, Ю. І. Данько, І. І. Коблянська. – Суми : СНАУ, 2020. – 220 с.
5. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 607 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>.

Додаткова

6. Архіпова С. П. Основи соціально-педагогічних досліджень / С. П. Архіпова. – Черкаси, 2011. – 239 с.
7. Гуроров О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. – Х.: ХНАУ, 2017. – 272 с.
8. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Київ : Алерта, 2019. – 490 с.
9. Мальська М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М. Мальська, Н. Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 226 с.
10. Основи наукових досліджень у соціальній роботі: навч. посіб. / М. М. Букач, Т. С. Попова, Н. В. Клименюк; за ред. М.М. Букача. – Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – 284 с.
11. Партико З. . Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посіб. / З. В. Партико. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Київ : Ліра-К, 2018. – 231 с.
12. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко. – К. : Знання, 2007. – 317 с
13. Booth W. C., Colomb G. G., Williams J. M., Bizup J. Fitzgerald W. T. The Craft of

Research. Chicago : The University of Chicago Press, 2016. 336 p.

14. Patten M. L., Newhart M. Understanding Research Methods: an overview of the essentials. New York, N.Y. : Routledge, 2017. 352 p.

15. Tracy S. J. Qualitative Research Methods: collecting evidence, crafting analysis, communicating impact. Hoboken, NJ : John Wiley and Sons Ltd, 2020. 432 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

15. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://idss.org.ua/index>.

16. Міністерство праці та соціальної політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mlsp.gov.ua>.

17. Персональна навчальна система дисципліни «Методологія науково-освітніх досліджень у соціальній сфері» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4827>.